

Acknowledgement/Dankwoord

Toen we met het thematisch leerprogramma (TLP) begonnen hadden we het vaak over ‘the road to inclusion’ als een synoniem voor de veranderprocessen die organisaties en individuen ondergaan. Ik hoop dat mijn proefschrift inzicht geeft in een stukje van deze weg en dat het programma organisaties zal helpen de weg naar een inclusieve samenleving in te slaan. Dit proefschrift is het verslag van een klein stukje dat ik mocht meewandelen over ‘the road to inclusion’, maar met het afronden van dit proefschrift eindigt deze wandeling natuurlijk niet. Maar nu is het tijd om terug te kijken en alle mensen te bedanken die (stukjes) van de weg hebben meegelopen. Samen met jullie is het een aangename tocht geweest!

Er is geen proefschrift zonder (co)promotoren. Joske Bunders, Barbara Regeer en Marjolein Zweekhorst: ik wil jullie allen bedanken voor de steun en begeleiding in het realiseren van mijn proefschrift. Joske, je hebt me steeds geïnspireerd en gemotiveerd om de finesses van het veranderproces te doorgronden en te reflecteren op het wezenlijke en bijzondere in het verhaal dat ik wil vertellen. Barbara, ik heb genoten van onze samenwerking. Je scherpe blik heeft me geholpen mijn onderzoek goed vorm te geven en jouw vertrouwen heeft mij de mogelijkheid gegeven zelfstandig mijn pad te kiezen. Marjolein, bedankt voor je daadkrachtige support en oprechte feedback die menig impasse doorbrak.

My gratitude goes out to the members of the Reading Committee: Prof. Dr. Michael Ashley Stein, Prof. Dr. Pamela Wright, Prof. Dr. Geert van Hove, Dr. Lenneke Vaandrager, and Dr. Wim Brandsma. Many thanks for your time and involvement in the evaluation of my work.

De ‘road to inclusion’ zou niet zichtbaar zijn geworden zonder degenen die zich vol toewijding inzetten om disability inclusive development te realiseren door de betrokken organisaties te ondersteunen. Collega’s van Light For The World: ik heb genoten van de vele reflectiesessies met het team, allemaal bedankt voor jullie onvermoeibare inzet! Bovenal wil ik Paulien bedanken voor de fijne samenwerking, het sparren en de gezelligheid tussendoor. Fijn dat jij mijn paranimf wilt zijn. Sander, bedankt voor je behulpzaamheid en scherpe blik in het TLP OAOD project en de ondersteuning in de begeleiding van de stagiaires. Matthijs en Ton, het is bijzonder om te zien hoe jullie reflectie en leren mogelijk maken binnen Light For The World. Ik denk oprecht dat jullie een unieke organisatie neerzetten met de juiste power en drive om disability inclusie te realiseren.

Dan zijn er nog de disability experts Huib en Roelie. Jullie bijdrage aan het TLP gaf de 'road to inclusion' inhoud en kracht. Ook Wim van Brakel wil ik bedanken voor de vele discussies en nieuwe inzichten in het werk binnen disability en development. Jullie allen bedankt voor de fijne samenwerking in de mastercourse die hieraan gelieerd is. Not to forget our experts in the South. Many thanks to all the colleagues at ECDD, especially Shitaye and Yetnebersh, for their energetic trainings and insights in the local context and culture. The same accounts for the people from Leonard Chesire Disability SARO. Barkha, Deshpande, Victor and Rajendra: our collaboration was priceless and thorough. Thanks as well for supporting our interns in the different field locations throughout your countries.

Dit proefschrift was natuurlijk niet mogelijk geweest zonder de openheid van alle organisaties betrokken bij het TLP. Dank aan alle deelnemers in onze leersessies en met name dank aan de focal persons in de core organisaties: Hendrien (Edukans), Marga (Red een Kind), Caspar, Gert en Martin (TEAR NL), Hubrecht (Oikonomos) en alle anderen die aansloten zijn bij het Europese netwerk. Bedankt voor de brainstormsessies over de betekenis van inclusie, voor het delen van jullie zorgen en het vieren van successen. We hebben veel geleerd van elkaar. Also many thanks to the partner organisations in India and Ethiopia who participated in the TLP on inclusion of persons with disabilities. Thanks for sharing your insights in the practice of inclusion and for your hospitality during the organisational visits and the visits of the interns from the VU.

En nu terug naar het Athena Instituut, waar zoveel verschillende mensen uit diverse disciplines werken aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Het is bijzonder om te zien hoe ons werk in wetenschap en onderwijs wordt gewaardeerd. Dank aan Jacqueline Broerse voor haar inspirerende leiding aan ons instituut. Dank aan Marjolein, Anna en Wanda die elke keer het onderwijs weer tot een succes maken en zo hard puzzelen om de beste balans voor iedereen op het gebied van onderwijs en onderzoek te realiseren. Dank voor alle gezelligheid aan mijn borrelmaatjes van het eerste uur (Lia, Dirk, Anna, Thijs, Frank), mijn vele roomies (Renée, Wanda, Ruth, Marianne, Beatriz, Durwin, Eva, Nienke) en de 'mama talk' groep (Carina, Sorana, Jackie, Renée, Wanda). Dank voor de gesprekken met mensen met soortgelijke onderzoeksinteresses (Marlous, Renée, Nienke, Marianne, Beatriz, Fiona, Ruth, Wim, Wim, Emmy, Durwin). Dank aan de senior brains die ons instituut dragen (Tjard, Christine, Barbara, Frank, Anne). En dank aan iedereen die ik nu vergeet, want we groeien zo hard! Dank aan alle stagiaires en studenten in AGP die (on)bewust hebben bijgedragen aan dit proefschrift. Fijn dat een aantal van jullie een mooi plekje op het Athena Instituut heeft gevonden. Dank aan de editors die het leesplezier voor de lezer zeker hebben

verbeterd (Laura, Sarah, Hans, Mike, Joëlle). Dank aan mijn paranimf Nienke voor je hulp in de laatste fase van het proefschrift. And last but not least: ons werk zou niet zo op rolletjes lopen zonder de dames van het secretariaat; bedankt, Marlous en Jackie.

Het schrijven van een proefschrift vereist mede een stimulerende sfeer en situatie thuis. Daarom wil ik ook al mijn vrienden bedanken die ervoor zorgden dat ik lekker mijn hoofd kon leegmaken en mij van inspirerende input voorzagen vanuit hun eigen perspectief. Ik wil in het bijzonder de burens van de Gerstkamp bedanken voor de vele gedeelde klusjes rond het huis, de gezelligheid van koffie in de zon en biertjes bij een vuurtje. Andrea en Michiel, ook bedankt voor het opvangen van Elin in tijden van deadlines en wanneer ontspanning nodig was! Dan de dames, vriendinnen van het eerste uur, bedankt voor de gezelligheid. Ook al zien we elkaar nu minder, de keren dat we bij elkaar komen zijn voor mij nog steeds memorabel. Verder dank ik alle sportmaatjes van de afgelopen jaren; ijshockey, floorball en hardlopen zijn altijd uitlaatkleppen voor mij geweest.

Dan mijn familie. Mijn dank gaat uit naar mijn moeder, oma Corine, die altijd voor ons klaar staat en grote interesse toont in mijn vakgebied. Ook bedank ik graag mijn vader, Wil en zijn vrouw Beata, die vaak ontspanning boden met hun heerlijke etentjes en diepgaande discussies. Broer en zussen: jullie brengen veel gezelligheid. Het is bijzonder om te zien hoe we allen onze eigen weg gaan, maar met een gedeelde passie voor gezondheid, maatschappelijke problemen en duurzaamheid.

En dan als laatste, de allerbelangrijksten: Elin en Ferry. Elin: het boek met een groot verhaal dat je nog niet snapt, is af! Speciaal voor jou met mooie plaatjes. Ferry, bedankt voor het zijn van mijn rots in de branding, je goede adviezen, je hulp bij technische vraagstukken, onze gedeelde passies en voor je voortdurende ondersteuning in mijn schrijfproces. Nu breekt er een nieuwe tijd aan van vrijheid en geborgenheid.

Over de auteur

Saskia Corine van Veen heeft een achtergrond als fysiotherapeut, maar na een aantal jaar werken en met stage-ervaringen in een CBR-programma in Ethiopië nog op haar netvlies, koos ze voor verdere verdieping. Ze volgde haar masters in health sciences met de differentiatie international public health. Na haar studie werkte ze met veel plezier in onderwijs en verschillende onderzoeksprojecten op het Athena Instituut. Toen het thematisch leerprogramma voorbij kwam, waarin al haar interesses op het gebied van disability en development, het faciliteren van leerprocessen en de interesse in de wereld van de NGO's samenkwamen was de keuze voor een promotietraject snel gemaakt. Met veel passie heeft ze zich gestort op dit programma om het zowel maatschappelijk als wetenschappelijk te laten slagen. Dit proefschrift toont het resultaat hiervan. Tijdens het traject heeft ze zich ontwikkeld als onderzoeker in het faciliteren van leer- en veranderprocessen, gebruikmakend van een verscheidenheid aan kwalitatieve methoden. Hierin gaat haar interesse uit naar het begrijpen, analyseren en samenbrengen van verschillende visies in een dialoog om complexe problemen het hoofd te bieden in samenwerking met de betrokken actoren. Hiernaast heeft Saskia zich inhoudelijk ontwikkeld op het gebied van disability en ontwikkelings-samenwerking.